కథా కౌముది

నిష్క్రియత్వం

నవులూరి వెంకటేశ్వర రావు

పిడపర్తి వెంకటరమణశర్మగారి జ్ఞాపకార్థం
కౌముది నిర్వహించిన కథల పోటీ (2021)లో
సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కథ

తట్టుకోలేక, పైనుంచీ కాలేజీ డౌన్ రోడ్డు దొర్లి దొర్లి వచ్చి దానిని ఆకర్షించే మెయిన్ రోడ్డును కలిసే చోట, దక్షిణం వైపు ఫుట్ పాత్ చివర నిలబడున్నాడు కోదండం, మెయిన్ రోడ్డును తనివితీరా చూస్తూ. కళాశాల ఇసుకకొండ మీద ఉంది. దాని రాతి భవనం మీది నుంచి పక్షికైతే ఒక నిముషం చాలు సముద్రాన్నిచేరడానికి. మనిషికి రెక్కలు లేవు.

కొంచెంగా కాలేజ్ రోడ్డు వైపు తలతిప్పి కిలకిలరావాలు చేస్తున్న ఆడపిల్లలను చూసాడు. కళాశాల నుంచీ నడిచొచ్చి వివిధ కారణాల వాళ్ళ అక్కడ నిలబడ్డ ఆడపిల్లల్లో ఒకమ్మాయి మీద పడిందతని దృష్టి. చంద్రుడుంటే ఆకాశంలో ముందు దానినే చూసినట్టు. క్షణాలలో అతని మనసు వర్తమానగోడ ఇవతలి నుంచీ గతంలోకి తొంగి చూసింది. పీలగా, తీరని ఆకలి పీడిస్తు న్నట్టు బడిలో కనిపిస్తుండే పదేళ్ల పిల్ల వెంటనే గుర్తుకు వచ్చింది. ఆ పిల్లే ఇపుడు ఇరవై ఏళ్ళు పైబడిన ఈ అమ్మాయి అనిపించింది. ఇప్పుడూ ఆకలితో బాధపడుతున్నట్టే ఉంది. పీలాగానే ఉంది – వాటిని మార్చే శక్తి కాలానికి లేనట్లు. ఆమె అవునాకాదా అన్నశంక మిగిలుంటే నిమిషం అవకుండానే పటాపంచలయ్యిందది.

ఆ మెరుపు పదమూడో నెంబరు బస్సు రాంగానే క్షణంలో జొరబడి మాయమయింది. అతని మనసును చెంగుకు ముడేసుకుని పోతున్నట్టు అనిపించి ఆశ్చర్యపోయాడు. అపుడు ఒకరితో ఒకరికి పరిచయమున్న జ్ఞాపకం లేదు. దశాబ్దం క్రితం ఆమెను చూసుండాలి. ఈ ఊళ్ళో ఆమె అతని కంటపడడానికి నాలుగేళ్లు పట్టింది. ఇక్కడ మూడు లక్షల

జనాభాయేవున్నా. అర్ధ శతాబ్దం పడుతుంది తిరిగి ఆమె కంట బడటానికి. కంటబడక పోతేనేమి? అతని దగ్గిరే జవాబు లేదు. అతని కళ్ళుతీసిన ఛాయాచిత్రం అతని మనోఫలకం పై ముద్రితం అయ్యింది. ఊహలూ దానితో మిళితమయ్యాయి.

రాగి రంగు పలుచటి జుట్టు. చామంతి పువ్వు లాంటి కుచ్చుతో అంతమైన జెడ. వెనుకకు దువ్వుకున్నా తిరుగుబాటు చేసి, నుదుటిపై దాడి చేసే ముంగురులు. నునుపుదనం లేని ఎర్రటి ముఖం. జెవురిస్తే తుమ్మల్లో పొద్దు గుంకినట్టుంటుందేమో. బద్ధకపు కనురెప్పలు. ఎదుటి వాడిని గుండె లోతులలోకి చూస్తున్నభ్రమను కలిగించే కనులు. పలుచటి పెదవులు. బత్తాయి పండ్లంత వక్షోజాలు. వాటినే మోయలేక ఒంగిన బలహీనపు నడుము. గట్టి ఆలింగనంతో ముక్కలై రాలిపోయేంత పెళుసుగా కనిపించే శరీరం. తొంగి చూసే దాచుకున్న గర్వం. ఆమె రూపం అతన్నిఆకర్షించింది. అందర్నీ ఆమె ఆకట్టుకో లేక పోవచ్చు.

మధ్యపాపిట తీసి వెనుకకు దువ్విన దట్టమైన జుట్టు. కలిసిన కనుబొమలు. కుడి కంటి కింద, ముక్కు దూలం పక్కన నల్లటి పుట్టు మచ్చ, అలాంటి మరొకటి గడ్డంచివర. బక్కపలచటి కోదండం ఎవరి కళ్ళకూ ఆకర్షణీయంగా కనిపించడు అని చెప్పడం కష్టం. ఆమె కోదండాన్నిఆకర్షించ గలిగినపుడు, అతనూ ఆకర్షించొచ్చు ఆమెను కాకపోయినా మరొకరిని. చూసే కళ్ళలోనే అందం, ఆకర్షణా ఉండేది.

అతనూ, ఆమే ఒకే ఊళ్ళో ఒకే ఉన్నత పాఠశాలలో చదివారు. ఆమె తన చదువును అక్కడే పూర్తి చేసుండక పోవచ్చు. మధ్యలో ఏ కారణాల వల్లో – బహుశా తండ్రి ఉద్యోగం కారణంగా – ఈ ఊరు చేరుండొచ్చు. ఒక సంవత్సరం ప్రీ యూనివర్సిటీ కోర్సు చదివి పై చదువులు చదవాలనే అత్యాశతో ఈ ఊరు వచ్చాడు కోదండం. ఆమె చదువుతున్నకళాశాలలో, బహుశా ఆమె చేరిన సంవత్సరమే, సీటు దొరకలేదు, నూట యాభై రూపాయలు కళాశాల రుసుము చెల్లించే అవకాశాలు లేక చదువును సముద్రంపాలు చేసి ఒక సంవత్సరం ఒంటరిగా, సోమరిగా గడిపాడు వెలమపేటలో. ఆ కాలంలో ఎన్నో వయసుకు మించిన ఆలోచనలు కలిగాయి, మనసంతా విషంలా నైరాశ్యం వ్యాపించి మరణంతోనే పోతానంది. దేనికీ పూనుకోడానికి అవసరమైన చొరవా, ధైర్యం లేకుండా పోయాయి. ఆ సంవత్సరపు వ్యక్తిత్వ లక్షణాలు స్థిరపడ్డాయి. ఈ ఊరొచ్చిన సంవత్సర మూడు నెలలకు గుమస్తాగా ఒక ప్రభుత్వ సంస్థలో చేరాడు.

ఆ కొన్ని నిముషాలపాటూ ఆమెను చూసినపుడు భవిష్యత్తు మీద ఆమె గంపెడు ఆశ పెట్టుకుని ఉన్నట్టేగాక, ఆమెకు ఆమెపై ఎంతో విశ్వాసం ఉన్నట్టు అతను ఊహించుకున్నాడు. ఆమే తానూ ఒకే ధ్రువాలా లేక ఉత్తర–దక్షిణ ధ్రువాలా? ఏది ఆ విషయం రుజువు చేయగలదో! ఏ ఊహకూ తావు ఇవ్వకుండా ఉండ వలసిన దానికి బదులు అతిగా ఆలోచించడం చేస్తున్నాడు. ఆమెన్ తిరిగి చూడాలన్నకోర్కె బలంగా, బాధించేంతగా ఉంటె రేపు, తరువాత రోజులలో కూడా ఇక్కడే, ఈ సమయానికే వేచి ఉండే ప్రయత్నం చేయవచ్చే? అలాంటి పట్టుదల చిన్న విషయంలో కూడా పూజ్యం. అవకాశాలు తన పాదాల దగ్గిరకు పాక్కుంటూ వచ్చి ఎత్తుకో మనాలి. అసలు, ఆమెను తిరిగి ఎందుకు చూడాలి?

చూసి దేనికి పూనుకో బోతున్నట్టు? సమాధానాలు ఇచ్చుకునే బరువును మనసు మీద మోప దలచుకో లేదు. వారం పాటు ఆమే ఆలోచనలు వేధించి మరుగున పడ్డాయి. క్షణం ఆగిన జీవితం యథావిధిగా ముందుకు పోతోంది.

రెండెళ్ళపాటు ఆ జనాభాలో దాక్కుని ఒక రోజు అతని ఆఫీసు బస్టాపులో కనిపించింది – కరుణిస్తున్నట్టో. వేధించ బోతున్నట్లో. ఆమే చెంతకు వెళ్లి నిలుచోడానికి సంకోచించాడు. రెండు నిమిషాల అనంతరం తెగువ ఊడిపడి దగ్గిరగావేళ్ళాడు. జుట్టును సర్దుకుంటోంది అతన్ని గమనించకుండా.

“క్షమించండి. మీతో గతంలో ముఖ పరిచయమున్నట్టు అనిపిస్తోంది. మీరు నేనూ ఒకే బడిలో చదివామేమో.”

“నేను ఈ ఊళ్ళో ఏ బడిలో చదవలేదు.”

“నేనూ మరో ఊర్లో చదివాను,” అని ఆ ఊరి పేరూ, బడి పేరూ చెప్పాడు.

“అవును. నేను అక్కడే చదివాగాని మీరు నాకు గుర్తులేరు. నిజానికి ఆ బడి జ్ఞాపకాలు నాలో ఏమీ మిగల లేదు. నేను ఆ బడిని వదిలేసి చాలా కాలమయ్యింది. మీకు జ్ఞాపక శక్తి ఎక్కువనుకుంటా. నన్ను గుర్తించుకున్నందుకు కృతజ్ఞతలు.”

తనకున్నట్లు, ఆమెకు ఆమె గతం అంటే అంత ఇష్టం లేదా?. బాధను ఏమాత్రం రేకెత్తిస్తుందనిపించినా ఆమే ఆ గతాన్నిమరిచి పోగలదా?

ఆమే ఎక్కవలసిన బస్సు వచ్చి ఆమెను అతని నుంచీ వేరు చేసింది. అది కడుతున్న ఐదంతస్తుల భవనం. నేల అంతస్తు ఒక పై అంతస్తూ పూర్తయ్యాయి. రెండవది ఒక రెక్కపూర్తయి రెండో దాంట్లో పని జరుగుతోంది. అద్దె కడుతూ అక్కడ ఉంచడం ఎందుకని కొన్ని కార్యాలయాలు ఇక్కడికి మార్చారు. విశాలమైన ఆవరణ. మరుసటి రోజు మబ్బు మబ్బుగా ఉంది. పదిన్నరకు కాఫ్టీరియాలో కాఫీ తాగి వెళుతూ గరాజు దగ్గిర ఆగి ఒక వ్యక్తితో మాట్లాడుతున్నాడు. జల్లు ఆరంభమయింది. వెలుపలికి వెళ్లే ద్వారం నుంచి పవిట కొంగు మొహానికి తలకూ అడ్డుపెట్టుకుని ఒక స్త్రీ రావడం కోదండానికి కనిపించింది. మొఖం కప్పి ఉంచినా గుర్తు పెట్టగల శక్తి ఆమె విషయంలో మాత్రం తనలో ఉందని అతనికి అనిపించి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. నడకలో కళ ఉంది. నాట్యం కాకపోవచ్చు. కొన్ని నడకలూ నాట్యంలా చూడడానికి బావుంటాయనిపించింది కోదండానికి. ఆమె తనను నాలుగేళ్లుగా ఆమెకే తెలియ కుండా వెన్నంటుతున్నట్టనిపించింది. భౌతికంగా అటుంచీ ఏదో అదృశ్య శక్తి, ఏ ఉద్దేశంతోనే ఇలా చేస్తుందేమో అనిపించి కాస్త సంతోషం కలిగింది. అణుమాత్రంగా ఆశా ఉందేమో.

వేగంగా గుర్రంలా ఆమెకు ఎదురెళ్ళాడు.

“బాగున్నారా? నేను గుర్తున్నానా? తడిపేస్తోంది వర్షం.”

బిడియాన్ని దాచుకోకుండా, ఎదో అవకాశాన్ని నియోగించుకో గలుగుతున్నన్నందుకు సంతోషంగా తడబడుతూ అన్నాడు.

"నిన్నేగా మనం కలిసింది?"

ఆమె మరువనందుకు సంతోషించాడు. ఆమె సమాధానం వేరుగా ఉంటే బాగుండేదనిపించింది. ఎలా ఉండాలో మాత్రం తోచలేదు. తోస్తే బాగుండు అనుకున్నాడు. తనది పదునైన, చురుకైన మనసు కానందుకు విచారించాడు. ఇక్ష్వాకులనాడు తనను కేవలం చిన్నపిల్లగా చూసి, ఎలాంటి పరిచయం లేకపోయినా యువతిగా మారి ఆరేడేళ్లు అయిన తరువాత కూడా గుర్తుంచుకోడమే కాక, అతను ఆ విషయం చెప్పడం ఆమెకు గర్వమే కాక అతనంటే సదాభిప్రాయం కూడా నిజానికి కలగాలి. అతని మొహంలో అమాయకత ఆమె కళ్ళకు కొట్టొచ్చినట్టు కనిపించింది.

"నా గది నేల అంతస్తులోనే. అభ్యంతరం లేకపోతే కాసేపు కూర్చుని మీ పని మీద వెళ్లొచ్చు."

"నా పని ఇందులోనే. పని జరగాల్సిన చోటే కూర్చుని ఊపిరి పీల్చుకో వచ్చు."

ఆమెతో పరిచయానికి తాను పాకులాడుతున్నట్టు ఆమె ఆ మాటలవలన పెడార్థం తీసుకో వచ్చు. కొంచం సున్నితంగా, మర్యాదగా మాట్లాడుంటే బాగుండునేమో అనిపించింది ఆమెకు అతనితో తనకు ఏ పరిచయం లేకపోయినా.

"ఎక్కడా మీ గది? పోదాము మీ పనికి ఆటంకం లేకపోతే."

ఈ మాటలు కాస్త నయమేమో అనిపించింది ఇద్దరికీ.

ఇద్దరూ వేగంగా నడిచి అతని గదికి వెళ్లారు. ఒక కుర్చీని తన కుర్చీకి దగ్గిరగానూ, దూరంగానూ కాకుండా లాగి దానిలోకి "ఆసీనులు కండి" అన్నట్టు చూపించాడు. కొత్త వాసన కొడుతోంది విశాలమైన ఆ గది. ఇలాంటి వాతావరణంలో తిప్పటలేని ఉద్యోగం దొరికితే బాగుండు అనుకుంది. వెళ్లి ఎవరికో కాఫీ తెమ్మని చెప్పాడు. ఆమె తన 5 X 5 అంగుళాల రుమాలుతో తల, ముఖం అద్దుకుంది.

"వానంటే ఇష్టపడతాము. కానీ మనం పడమన్నప్పుడు పడాలి!" వ్యంగ్యంగా అనింది.

అతను అవసరాన్ని మించి నవ్వాడు.

కాఫీ తాగిన వెంటనే "వస్తానండీ" అని వెళ్ళిపోయింది. ఆమె వెళ్ళిపోతున్నపుడు మళ్ళీ ఈమె ఈ కార్యాలయానికి రావాల్సి ఉంటుందో లేదో, వివరాలు చెప్పలేదు. ఆమె అతని పై అధికారన్నట్టు వినయంగా లేచి నిలబడి తలుపు దాకా రావడం ఆమె గమనించింది. ఆమె రాకముందు ఆ గదిలోశూన్యం లేనట్టు ఇపుడు కొత్తగా అది ఏర్పడినట్టు అనిపించిందతనికి. ఆమె ఎదో పరిమళం ఒదిలి వెళ్ళింది. తలలోని మూడు నాలుగు విచ్చిన మల్లెలదో, ముఖానికి పూసుకున్న పౌడర్ వాసనో, మరో సుగంధమో, గతపు వాసనో, "నా భ్రమో?" ఇంద్రియాలూ మోసం చేసేవే.

మరునాడు గది ద్వారంవైపే దృష్టంతా ఉంచాడు. పదకొండు గంటలయ్యింది. ఇక రాదేమో అనుకున్నాడు. పొద్దుటి నుంచీ కాఫీ తాగలేదు – ఎలాగూ ఆమె రావచ్చు. ఒక వేళ రాకపోతే అప్పుడు తాగాలనిపిస్తే ఒక్కడే తాగ వచ్చని. వచ్చింది నిట్టూరుస్తూ. వెంటనే కాఫీ తెప్పించాడు.

"మీ వాళ్ళ దగ్గిరి నుంచీ సమాచారం సేకరించడం కష్టమండీ. పీకల మీద కూర్చున్నట్టు ఎదురుగా గంట కూర్చున్నా ఫలితం అంతంత మాత్రం."

"ఏ విభాగం? ఏమి సమాచారం?"

చెప్పింది. అతను లేచాడు.

"ఎవరడిగినది అంటే, ఏమి చెబుతారు?"

"ఎవరో మహిళ నిన్న వచ్చి అడిగారట కదా అంటే సరిపోదా?"

"సరిపోకపోతే? నా పేరు అడిగి ఉండవచ్చుగా? నేనైనా చెప్పుండవచ్చు. వరూథిని...సంస్థ నుంచీ అని చెప్పండి."

కోదండం తన పేరు చెప్పేడు. పేరు బాగుందని నవ్వింది. చిన్నపుడు పిల్లలకు వేసే కోదండం ఆమెకు గుర్తు వచ్చి ఉండవచ్చు అనుకున్నాడు.

అతను కోదండం మిత్రుడే. మరునాడు కావలసిన దానిని ముందు రోజు చెబుతుంటుంది. అరగంటలో ఇస్తానన్నాడు. ఇలాంటి సాయం తరచూ సంతోషంగా చేస్తూ వచ్చాడు కోదండం.

ఆమె ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు నాలు గయిదు తిరిగి సమాచారాన్ని సేకరించి ఢిల్లీ కార్యాలయానికి పంపాలట. రెండు నెలల పాటు రెండు లేక మూడు రోజులకొకసారి ఇక్కడికి రావాలట. ఆమె ఎమ్మెస్సీ చేసింది. ఆఫీసరు హోదాలో ఉంది. బడి గురించి గానీ, ఆ రోజుల గురించి గానీ ఆమె ఏమాత్రం మాట్లాడకపోవడం అతను గమనిస్తూ వస్తున్నాడు. ఇద్దరూ పరిచయస్థులవడానికి కోదండంలోని ఆమెను చూసిన జ్ఞాపకమే పునాది. రెండు నెలలపై కాలంలో కనీసం ఇరవై సార్లు ఆమె అతన్నికలిసింది. ఆమె ఒక గిరి గీసుకుకుని చాలా నిగ్రహంతో మాట్లాడటం అతను గ్రహించాడు. చొరవ ఎలా ఇవ్వకూడదో ఆమెకు బాగా తెలుసు. అలా అని అంటీ ముట్టనట్టుండదు ఆమెకు అవసరమైనపుడు. ఏ సడలింపన్నా అవసరార్థమే.

ఆమె కోదండంకన్నాతెలివయినది. ఆంగ్ల పుస్తకాలు బాగా చదివింది. ఒక సారి ఎయిర్పోర్ట్ నవల కథాసంగ్రహాన్నిఅతనికి చెప్పింది. దాన్ని చదివి ఉండనందుకు అతను బాధపడ్డాడు. సినెమా మాత్రం చూశానన్నాడు తప్పు చేశాను అన్న ధోరణిలో. బర్ట్ లంకాస్టర్ అన్నపేరు జార విడిచాడు. ఆ పుస్తకం ఆమె భుజం సంచీలో ఉంది. అందులో నుంచీ తీసి అతని బల్ల అంచున సగం మేరకు పెట్టింది. దాన్నిచదవమని ఆమె అతనికి ఇస్తున్నన్నట్టో, లేనట్టో. దాన్ని

తీసుకుని పుటలు తిప్పి తీసిన చోటే పెట్టేసాడు. చదివివ్వండి అంటే అప్పుడు తీసుకో వచ్చని. తాను చదివానని అతను తెలుసుకోవాలనే గాని, అతను దాన్ని చదవాలని ఆమె ఉద్దేశం కాదు.

రోమనీస్కు గానూ, బూడిద రంగు కళ్ళు, గడ్డంలో సొట్టతోనూ స్టీవన్ బాయ్డ్ అంత అందమైన పురుష ముఖం హాలీవుడ్ లో లేదు – అందొక రోజు. ఆ పేరు వెంటనే గుర్తుకు రాలేదు. క్లింట్ ఈస్టవుడ్ కూడా బావుంటాడు అన్నాడు.

నామూలంగా మీకు కాఫీ ఖర్చుగదా, నేను కాఫీ విషయంలో మాత్రం మొహమాట పడను, కాఫీ వ్యసనపరురాలిని అనింది. అలా అనడంలో కొంచం గర్వం ఆమెలో ఉన్నట్లనిపించింది కోదండానికి ఆమె ఆమె గురించీ చెప్పే ప్రతి అంశం లాగే. ఆ ఒక్క గర్వం తానూ పడవచ్చు గనుక నేనూ అంతే అన్నాడు. కనీసం ఒక విషయంలో ఇద్దరికీ సారూప్యం ఉండటం అతనికి సంతృప్తినిచ్చింది.

"అదెంత ఖర్చండి. దాన్ని భరించలేని ఆర్థిక పరిస్థితిలో లేను అన్నాడు."

"మీతో కలిసి తాగడం లోని ఆనందానికి ఖరీదు కట్టలేను" – అని అనడానికి తాను చేయ లేని సాహసం కావాలి అనుకున్నాడు. ఆమె రుమాలు నోటికి అడ్డుగా పెట్టుకుని నిశ్శబ్దంగా నవ్వింది – నవ్వడం రహస్యంగా చేయాలిసిన పనన్నట్లు.

బడి విషయాలు ఎన్నో గుర్తుచేసి ఆమెను నవ్విద్దాం అనుండేది. అడిగినట్లు అప్పు ఇచ్చానుకదా అని చొరవ చూపబోయిన లెక్కల అధ్యాపకుడిని డెలీలా [హెడీ డెమర్] లాగా ఉండే డ్రిల్లు అధ్యాపకురాలు ఇంటికి పిలిచి కాళ్ళు విరగకొట్టించిన విషయం...సీమపందిని పోలిన హిందీ అధ్యాపకుడిని తరగతిలో ఉండగానే బైటినుంచీ వచ్చిన చదువుకునే కుర్రవాడు కొట్టి, గోడ దూకి, పరిగెత్తడం...ఒక అమ్మాయి తరచూ మూర్ఛతో తరగతి గదిలో పడిపోతుండడం... ఎన్నో. ఆమెకు జ్ఞాపకాలు ఎందుకో గిట్టేవని గ్రహించాడు. పరిహాసాస్పదంగా తోచేవేమో. వాటిపై ఇష్టం మానసిక బలహీనతను సూచిస్తాయన్నఅభిప్రాయమో, తన బాల్యమంటే అనిష్టమేమో. కొన్ని ప్రమాణాలు ఏర్పరచుకుని జీవితాన్ని తదనుగుణంగా మార్చుకోవాలన్న దృఢ సంకల్పంతో రాజీపడ దలచుకోలేదేమో – జీవితాన్నిచాలా సీరియస్సుగా తీసుకుని. తనలాంటి పైవాళ్ళు లేనపుడు, ఇంట్లో కావలసిన వాళ్ళ మధ్య ఉన్నపుడు ఆమె రూపం, స్వభావం వేరేలా వ్యక్తం కావచ్చు. మనిషి స్వాభావికంగా కపటజీవి.

ఫోటో ఇస్తే చిత్రం గీస్తానని అంటున్నాడు నా మిత్రుడు. నాది దానికి అర్హమైన మొహం అనిపించక ఇవ్వలేదు. మీ ఫోటో ఉంటే ఇవ్వండి చిత్రం గీయిస్తాను అన్నాడు కాస్త బెరుకుగా. ఆమె మాట్లాడలేదు. ఆ తరువాత రెండు సార్లు అన్నాఆమె మౌనం వహించింది. ఆ ప్రస్తావన తేవడం మానేసాడు.

అతని మనసంతా ఆమె ఆలోచనలతో క్రిక్కిరిసిపోయేది. ఆమె వచ్చిన రోజంతా ఆమెకు అతనికీ జరిగిన సంభాషణ వల్లె వేసుకుంటుండే వాడు పడుకుని నిద్ర పోయేదాకా. ఆమె తిరిగి కలుసుకోబోయే రోజు గురించి ఎదురు

చూస్తుండటం. ఏదో జరుగబోతోందన్నఉద్వేగం, ఉత్కంఠ. ఏమి జరగాలని కోరుకుంటున్నాడో అతనికే తెలియక పోయినా. ఆ విషయాన్ని ఆలోచించే సాహసం చేయలేదు. ఏది జరగాలో అది జరగడం గురించీ ఎదురు చూస్తుండడమే తన పని అనుకున్నాడు. ఇద్దరూ కలిసి విడిపోయిన ప్రతీ సారీ తాను ఆమెకు కాస్తన్నాగుర్తుంటానా. తన గురించీ ఏమన్నాఆలోచిస్తోందా? అనుకునే వాడు. తన గురించీ ఆలోచించడానికి ఆమెకు ఏముంటుంది? ఆమెకూ అతని గురించిన అస్పష్ట, అనిర్వచనా భావన ఏదన్నాఉంటే?

ఆమెతో గడిపే క్షణాలు మధుర స్వప్నం. ఇద్దరూ కలసి గడిపిన కాలం కొలవలేనిధి. ఎంత కాలం గడిచినా అది క్షణంతో సమానం. అదొక పున్నమి వెన్నెల వెల్లువ, వేసవి మిట్టమధ్యాన్నం కురిసి ఉరుములూ మెరుపులూ లేని కుండపోత వర్షం, తీయ్యదనంతో చంపే ఆలాపన, కళాకారుడు చిత్రించలేని చైతన్యవంతమైన దృశ్యం.

ఒక రోజు – "మీ సంస్థతో నా ఋణం తీరిపోయిందండీ. సమీప భవిష్యత్తులో రానక్కరలేదు," అంటూ ధ్వనించబోయిన సంతోషాన్ని దాచుకుంది.

తిరిగి ఆమె అదృశ్యమైంది. గతంలోలా కలవొచ్చు. కలవక పోనూ వచ్చు. ఎదురు చూస్తుండడం కన్నా చేసేదేముంది? నిస్సారంగా రోజులు గడుస్తున్నాయి.

శనివారం సగం రోజే కార్యాలయం ఉంటుంది. ఇంటికి బయలుదేరాడు. కాస్త దూరంలో పారిశ్రామికవాడ నుంచి వచ్చిన బస్సు దిగి ఆమె ఒక వ్యక్తి తానున్న చోటికే నడిచొచ్చి పక్కన నిలబడింది.

"మీరేబస్సెక్కాలి?"

చెప్పేడు. ఏడు వందల అడుగులు వెయ్యాలి.

"పదండి."

"నేను ఇప్పుడు మరో సంస్థనుంచీ సమాచారాన్నిరాబట్టాలి. వాళ్లకు ఒంటిపూట బడిలా ఒంటిపూట ఆఫీసు."

'ఈ విధంగా మనం కలిసే అవకాశం వచ్చింది.".

తల ఊపి ఊరుకుంది. "నాకు" అనాలిసింది," అనుకున్నాడు.

"కంపు కంపు ఈ ప్రాంతమంతా."

అలాంటి సంభాషణల అవసరమూ ఉంది అనిపించింది ఆమెకు. ఆమె స్వరం వినడం కావాలి అతనికి అది అనవసర సంభాషనైనా. ఆమె కనబడుతుండడం కావాలి మౌనం దాల్చినా.

"ఒకనాడు ఉప్పుటేరు ఈ ప్రాంతమంతా. టిసొ అనే రోమన్ కాథలిక్ మిషనరీ ఆంగ్ల ప్రభుత్వం దగ్గిరనుంచీ కౌలుకు పుచ్చుకుని పూడ్చాడు పంటలు పండించి తాను పెట్టబొయ్యే అనాథాశ్రయానికి వినియోగిద్దామని. ఊరి మురికి నీరంతా ఇక్కడికి చేరుతుంటుంది."

“చరిత్రంటే మీకు ఇష్టమా?”

“గతంలోనే ఎక్కువ జీవిస్తా."

“అనారోగ్యకరం కదా అది?నాకు చరిత్ర పేరు చెబితే బొమికలు గుర్తుకొచ్చి భయమేస్తుంది."

“శరీర మంతా బొమికల మయమేగా?”

“అవును. కానీ అవి మాంసం, రక్తం, కొవ్వుతో కప్పి ఉంటాయి. పైన చర్మం కనబడనీయదు లోపలివాటిని. అవి ఉన్న ధ్యాస ఉండదు.”

“వర్తమానం తాత్కాలికం. గతం శాశ్వతం. మీకు నోస్టాల్జిక్ గా ఎప్పుడూ ఉండదా?”

“మానును కాని నాకూ ఆ అనుభూతి అరుదుగా నైనా ఉంటుంది. అది తర్కరహితమైనది. ఒకనాటి హిమ సమూహాల గురించీ, గొప్పవాళ్ళ గుంచీ, అందగత్తెల గురించీ ఇప్పుడు వాపోవటం అర్ధరహితమే కదా – కవి విల్లోన్ కూడా అదే చెప్పాడు. నిరుటి హిమ సమూహాలు ఏమయ్యాయో ఆ వ్యక్తులూ అదే అయ్యారన్నాడు. ఒకటి ఎంత సహజమో రెండోదీ అంతే. ఇప్పుడూ, ఎప్పుడూ హిమ సమూహాలు ఉంటూనే ఉంటాయి, కొంత కాలం తరువాత కరిగి పోతాయి. అలాంటి మనుషుల చావులూ, పుట్టుకలూ, అనుభవాలూ, అనుభూతులూ ఎప్పుడుండవనీ? ప్రేమ లానే అదీ ఒక భ్రమ అనుకుంటా.”

“నోస్టాల్జియా మనసున్న ప్రతి వ్యక్తికీ తప్పదు. దాని వలన అపకారం లేదు. ఆనందం, విచారాల మేలు లయిక. సహజమైన అనుభూతి. అది లేని వారు అసహజమైన వ్యక్తులు. ప్రేమానుభవం మీకు కలగక పోవడం వలన ప్రేమను కొట్టి పారేశారేమో? జీవితంలో అనిర్వచనీయమైన వాటిలో స్త్రీ, పురుషుల మధ్యనుండి ప్రేమా ఒకటి.”

“ఒకే లాంటి అనుభూతులు మానవాళి మొత్తానికీ ఉన్నపుడు, ఏదన్నాలేక పోతే అది అసహజం అవుతుంది కానీ వేరే విధంగా కాదు. ప్రేమ గురించీ మీరు బాగా ఆలోచించి ఉండాలి! నిజమైన ప్రేమ మీ జీవితంలో సంభవించి ఉండాలి! అసలు – పురుషుడు, స్త్రీ లైంగికానుభవానికి దీరితీసే ఇష్టాన్నిప్రేమగా నిర్వచించవచ్చో లేదో నాకు తెలియదు.”

“ఒక సీసా శీతల పానీయం తీసుకుని వెళదాం. మీకు తాగాలని లేకపోయినా నాగురించీ?”

ప్రాధేయ పడుతున్నట్టు అడిగాడు. ఆమెను వేడెక్కించిన అతని తప్పుకు మూల్యం చెల్లించ దలచినట్టు. అడుగుతున్నది కేవలం శీతల పానీయం తాగుదామనే కానీ, ప్రేమ భిక్ష పెట్టమని కాదు కాబట్టి “అలాగే” అంది ప్రసన్నంగా. తాగిన దానికి అతనే డబ్బు ఇచ్చాడు. ఆమె వారించలేదు.

స్టేషన్ ముందు నిలబడగానే బస్సొచ్చి వెంటనే తిరుగు ప్రయాణం ఆరంభించింది. ఖాళీగా ఉన్న బస్సు ముందు నుంచీ ఆమె, వెనుక నుంచీ ఆతను ఎక్కారు. ముందు ఖాళీ ఉన్నాఆమెకు చేరువగా కూర్చోడానికి అనవసర బిడియం అడ్డొచ్చి వెనుక సీట్లో కనబడే ఆమె తల వెనుకను చూస్తూ కూర్చున్నాడు. బుర్ర రహస్యాల పేటిక. ఆమె ఒక్క సారికూడా వెనుకకు చూడలేదు. చిన్న విషయంలో కూడా ముందు చూపేనేమో. గతం మార్గదర్శకంగా కూడా ఆమెకు

అవసరపడదేమో అనుకుని ఆమె వైపు చూడటం మానేసాడు. అతను దొండపర్తి దగ్గిర దిగిపోయాడు. ఆమె యాత్ర కొనసాగింది.

రెండు నెలలలో రెండు సార్లు మాత్రమే వాళ్ళు కలుసుకోవడం జరిగింది, అదీ ఎప్పటిలా కాకతాళీయంగా. ఒక వారం ఆమెకై ఎదురు చూడడం గ్రహించి, “ఈ నాలుగడుగులూ నడవడం గురించీ నాకై ఎదురు చూడకండి,” అంది. దాన్ని మందలింపుగా తీసుకున్నాడు. ‘ఏడొందలడుగులు,” అందామనుకుని అనలేదు. అతనితో అన్నిసార్లు కలవడం ఆమెకు అనిష్టం కావచ్చు. కానీ కూడబలుక్కుని ఇరువురూ కలవడం లేదు. ఆమె కోణం నుంచీ చూసినపుడు – ఇద్దరూ కౌమార ప్రేమికులు కాదు. కనీసం ఇరవైమూడేళ్ల వాళ్ళు. ఉద్యోగస్థులు. తెలిసినవాళ్ల దృష్టిలో పదే పదే పడడం క్షేమదాయకం కాకపోవచ్చు. క్రింద పడటం కన్నా దృష్టిలో పడటం ఎక్కువ ప్రమాదకరం. “నా ఒక్కడి గురించిన గుసగుసలు నన్నేమీ చెయ్యలేవు. ఆమె గురించినవి ఆమెకు హానికరం.” అతను ఐదు నిముషాలు కార్యాలయం నుంచీ ముందుగానే బయలుదేరే వాడు. ఆమెకు ఎదురుబడకుండా ఉండటం ఇష్టం లేకపోయినా. ఆ కొన్నిగజాల దూరం మైలు దూరం నడుస్తున్నట్టు, కాళ్లకు ఇనుప గుండ్లు గొలుసులతో కట్టేసినట్టుండేది. ఆ తరువాత ఆ పండువెన్నెల లాంటి మెరుపు, లేక మెరుపు లాంటి పండువెన్నెల ముగిసి, వాళ్ళిద్దరినీ కలుపుతూ వచ్చిన శక్తి మీద ఆశ పెట్టుకుని ఆగామికాలంకై ఎదురుచూడడం అలవాటయ్యింది.

మూడు నెలల తరువాత ఒక ఆదివారం బీచ్ కి వెళ్ళాడు ఒక్కడే. ఒంటరితనంలోనే సుఖాన్నిపొందడం అంతకు ముందు కొన్నేళ్లుగా అతనికి అలవాటయ్యింది. బైటికి వస్తే ఇంతమంది దర్శనం ఇస్తుండగా ఒంటరితనం ఏమిటి? అని ఆత్మవంచన చేసుకోవడం పాత కథే.

“ఈ ఇసుకలో ఎన్నిపాదముద్రలు పడ్డాయో, చెరిగాయో కాలపు సైకతాల మీద లాగే. గతాన్నిఎక్కువగా ప్రేమించడం, దానీతో రమించడం, గత కాలం గూర్చి వాపోవడం అధికం అయినట్టుంది నాలో,” అనుకుని, నవ్వుకుంటూ ఉత్తర దిశగా నడుస్తున్నాడు. వరూథిని అతన్నిఆకర్షించడానికి ఒక కారణం ఆమె గతాన్ని కొంత కాలంపాటు పంచుకోడం.

ఒక ఆడామగల జంటకు అతి చేరువగా వచ్చేదాకా అతను ఇసుక నుంచీ, నీటి నుంచీ దృష్టి మరల్చలేదు. అందమైన జంట. కోదండం ఆమెను గుర్తించకుండా పరధ్యానంగా ఉన్నందుకేమో వరూథిని చిరునవ్వునవ్వుతోంది. తను వాళ్ళను చూడకుండా వెళ్లిపోవాలని కోరుకుందా? ఆ ఇంద్రజాలికుడు మళ్ళీ ఏ సాకుతోనో ఇద్దరినీ ఇలా కలపడం నమ్మలేని నిజం. అతనికి కోదండం గురించీ ముందే చెప్పిందేమో పలకరింపుగా నవ్వుతున్నాడు. అంతవరకూ కూర్చుని, వెళ్లిపోవడానికి లేచుంటారు.

“మా బావ నిరంజన్. ఈ సంవత్సరంతో మెడిసిన్ పూర్తయింది ఆంధ్రా మెడికల్ కాలేజీలో.”

హౌదుయుదూలు అయ్యాయి.

"గొప్ప సంస్థలో పనిచేస్తున్నారు. అది లేకపోతే విశాఖపట్నం లేదు."

"ఒక గొప్ప సంస్థలో ఒక ఇసుక రేణువు లాంటి చిరు ఉద్యోగిని, డాక్టర్!"

"ఇసుక రేణువు గొప్పదనం ఇసుక రేణువుది. మానవమాత్రులు సృష్టించ లేనిది. అవన్నీకలిస్తేనేగా బీచి?"

తల ఊపి ఊరుకున్నాడు కోదండం. అతని కలుపుగోరుతనం నచ్చింది కోదండానికి.

"రెస్టోరాన్ లో ఒక కప్పు కాఫీ తాగి మాట్లాడుకుందాం రాండి," అన్నాడు నిరంజన్.

"వారికి చాలా కప్పుల కాఫీ బాకీ ఉన్నా."

"మీరు వెళ్లి రాండి నేను అలా ముందుకెళ్తాను," ఆహ్వానాన్ని సున్నితంగా తిరస్కరిస్తూ ముందుకు సాగాడు.

అరగంట తరువాత వెనక్కు మరలినపుడు ఇసుకలో నడిచే బదులు రోడ్డును ఎన్నుకున్నాడు, వాళ్ళూ, తాను తిరిగి కలుసుకునే వీలు తక్కువగా ఉంటుందని. ఆమె, అతను అన్నిసార్లు కలవడం విడిపోవటంలో వాళ్ళిద్దరి ప్రమేయం లేనట్టే ఇప్పుడు ఆ జంటను కలవ కూడదని లేదు.

మరుసటి రోజు జోగారావు నుంచీ ఆఫీసుకు ఫోన్ వచ్చింది. ఎప్పటి, ఎక్కడి జోగారావు? ఎలా నన్ను వెదికి పట్టుకున్నాడు అని ఆశ్చర్యపడ్డాడు కొన్నిక్షణాలు. నిజానికి అతను ఏమి చేసినా ఆశ్చర్యపడరాదు. అతను కాలేజీలో బి.వె. ఆఖరి ఏడు చదివేప్పుడు, కోదండం పీయూసీ చదివాడు. రోజూ కాలేజీకి వెళ్ళేటప్పుడు సాధారణంగా ఒకే బసులో కలిసే వాళ్ళు. విరామం లేకుండా జోగారావు మాట్లాడుతుండేవాడు. ఫ్రెంచి కవి విల్లోన్ గత విలాసం, విలాపాలలోని స్త్రీలలో ఒకర్తే రోమన్ సుందరి ఫ్లోరాను గుర్తుకు తెచ్చేఒక అందమైన యువతీ [గతించిన అందెగత్తె లందరూ ఫ్లోరాలే అనుకుంటే సరి] లక్ష్యంగా. ఆమె ఒకే బస్సులో కాలేజీకి వచ్చేది. ఆతను మంచి మాటకారీ, వక్తా. అతన్ పక్కన వీలయితే చోటిచ్చేవాడు కోదండానికి. జోగారావు వేసవి సెలవల్లో విశాఖకు వచ్చి వెదికి పట్టుకున్నాడు కోదండాన్ని. పోస్ట్ గ్రాడ్యుయేషన్ చేయాలని అతని ప్రణాళిక. మెడిసిన్ చదవాలని కోదండం అత్యాశ. అతను ఆఖరి సంవత్సరం తప్పాడు. కోదండం చావబోయి కన్ను లొట్టతో బయటపడ్డాడు. ఏవీయన్ కాలెజ్ డిగ్రీ చదువుకు కూడా అవకాశం ఇవ్వను పొమ్మంది. జోగారావు యూనివర్సిటీ హాస్టల్లో మరొక విద్యార్థి ఖాతాలో అతనితో పాటు ఉండేవాడు. కోదండం పదవ నంబర్ బస్సు ఎక్కి వెళ్లి రోజూ అతన్ని కలుస్తుండే వాడు. మధ్యాహ్న ఫలహార ఖర్చు అతనే భరించే వాడు ఏరోజుకా రోజు అప్పుల్లో ఉన్నా. తాను చేసే అప్పు తీర్చాలిసింది కాదు అని జోగా రావు అభిప్రాయం. తరువాత అతను అదృశ్యం అయ్యాడు విశాఖ నుంచీ. ఇప్పుడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

అతను చెప్పిన వేళకు డాబాగార్డెన్సులో అతను దిగిన లాడ్జింగ్ కు వెళ్లాడు. అతను ఇతన్ని ఆప్యాయంగా పలకరించాడు. "పెళ్లాడా ఒక పని అయిపోతుందని, సంతానాన్నికన్నామరొక పని అయిపోతుందని – నిజానికి అవి పనులు కావనుకోండి," అన్నాడు. ఇంకా గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చెయ్యలేదు. అవసరం లేదన్నాడు. మరి ఉద్యోగం మాటా?

:మా ఆవిడ మంచి ఉద్యోగం చేస్తున్నపుడు నాకు ఆ బాదరబందీ ఎందుకు?" అన్నాడు. అతను అందరూ తొక్కే త్రోవ తొక్కడు. అతని త్రోవ అందరూ తొక్కరు. ఒక చోట మునిగి మరో చోట తేలుతుంటాడు కాల సముద్రంలో. అస్థిరత్వం అతని తోడూ, నీడా. అరగంట సేపు అతనూ, కోదండం కలిసి చదివిన కళాశాల సంగతులు నెమరు వేసుకున్నారు. ఇంకేమీ మిగల లేదు.

"మీ చిరునామా, ఫోను నెంబరూ ఎలా కనుక్కున్నానో తెలుసా?"

"అది ఊహించడానికి నాకు సాధ్యపడదు," అని లొంగుబాటును వ్యక్తం చేసాడు.

జోగారావు చెప్పాడు. కోదండం కళ్ళు పెద్దవి చేసి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేసాడు.

"వరూథిని నా మరదలయి సంవత్సరం ఆరు నెలలయింది. నీవు అన్ని సంస్థలూ తిరుగుతుంటావు కదా ఈ పేరూ, ఇలాంటి రూపు గల వ్యక్తి నీకు తారసపడ్డారా అని అడిగాను. నీవు కాఫీ ఇప్పిస్తుంటావని చెప్పింది."

"ఆమె తాగిన కాఫీ నాకు ఒక గుర్తింపు ఇచ్చినందుకు ఆమెకు నా కృతజ్ఞతలు చెప్పండి ఈసారి కలిసినపుడు."

"కాఫీతో ఆమెను మెప్పించావేమో, మీ కాఫీ వృథాగాపోదు అని ఆశిద్దాము."

"ఏ కానుక వస్తుందీ?"

"తిండి ద్వారా హృదయానికి చేరువవ్వచ్చు అని పెద్దలంటారు. ప్రేమే కానుకగా రావచ్చు."

"నా గురించీ మరేమీ చెప్పలేదా?"

"ఏదన్నాచెప్పాలని అనుకుంటున్నారా?"

"నేను చెప్పడానికి ముందు. ఆమెకు మనసులో ఏముందో నాకు తెలియదు."

"ప్రేమించడం లేదు కదా?"

'"అదేమిటో ముందునాకు తెలియాలి. అపుడు సమాధానం చెప్పడానికి వీలవుతుంది. పెళ్ళికో, లైంగిక కలయికకో దారి తీసే ఇష్టం లేక వికారం అని అనుకున్నా ఆమె నన్ను ప్రేమించడానికి నాలో అర్హతలుండాలి. అవి ఆమెకు తెలుస్తాయి. ఆమె ఒకసారి అనింది ప్రేమ భ్రమ లాంటిది అని. నోస్టాల్జియా కూడా ఆ బడిలోనిదే అని ఆమె మనోగతం. నేను ఆమె గురించి గ్రహించినదేమిటంటే ఆమె ఆలోచనా పటిమ నాదాని కన్నా ఘనమైనది, లోతైనది."

'"మీలో నాకు తెలిసీ ఆత్మన్యూనతా భావముంది. లేకపోతె ఆమె క్లియోపాత్రా అన్నట్టూ, ఆమె అనుగ్రహించాలన్నట్టూ, మీరు నీవు ఆమెకన్నా తక్కువ వాడినన్నట్లూ మాట్లాడుతున్నార నిపిస్తోంది. మీరు సమఉజ్జీగా భావించే ప్రయత్నం చెయ్యండి. ఉద్యోగం, చదువు, అందం, డబ్బు– ఇవి మాత్రమే పడికట్టురాళ్లు కాదు ఒక స్త్రీ, పురుషుడూ ఏకం కావడానికి. మీలా ఆలోచించుంటే నా భార్య నన్ను పేళ్లి చేసుకోడం మాట అటుంచీ, దగ్గిరికి రానిచ్చినాతో కాఫీ కూడా తాగుండదు. మీ అభిప్రాయం తప్పుడుది అనే సాహసం చెయ్యను. నా మరదలు నా భార్యలా

అల్పసంతోషి కాదు. మీరు భావుకులు. మీది అందమైన మనసు. దాని సౌందర్యాన్ని చూడడానికి అంతర్చక్షువులు కావాలి. మీరు ఆమెకన్నాఅభౌతిక విషయాలలో అధికులు,"

"మీరు ఆమె అయుంటే ఎంత బాగుండేది!"

"ప్రతి పురుషుడు, ప్రతి స్త్రీలో మగత్వం, ఆడత్వం ఉంటాయి. శారీరకంగా కలిసి సహజీవనం చేసే, సంతానాన్నికనే వీలుండక పోవచ్చుఇద్దరు స్త్రీలు, ఇద్దరు పురుషులు వేరు వేరుగా."

''ఆమె తన బావను పెళ్లి చేసుకో బోతున్నపుడు ఆ విషయంలో తర్కవితర్కాలు అంత అవసరం లేదేమో."

"మీరు ఊహా జీవి."

"కొన్ని ఊహలు తప్పవుతాయి. అదీ అలా తప్పా?"

"వాళ్ళు పెళ్లి చేసుకోవాలని అనుకోడమూ లేదూ, అది సాధ్యమూ కాదు."

కోదండం మొహంలోకి స్వల్పంగా వెలుతురొచ్చి చేరింది.

"మీది ఒకరకంగా ఆరాధనేమో అనిపిస్తోంది. ఆరాధనకు వరంగా ప్రేమ లభిస్తుందా? ఇంకేదన్నా భావం కలుగుతుందా అన్న విషయం మా ఆవిడను అడగాలి. నా మరదలు కన్నాతెలివైనది నా భార్య."

"ఆరాధన పెద్దమాట. వరూథిని ప్రేమించడానికి అవసరమైన అర్హతలున్నాయా లేవా నాకు అన్నవిషయాన్ని పక్కనుంచితే, వాటితో సంబంధం లేకుండా ఆమెను ఆశించడంలో ఆనందం ఉంటె దాని గురించీ ఆ పని చేయ వచ్చుగదా."

"దాన్నిప్రేమోన్మాదం అంటారో అనరో, ఆత్మగౌరవ సమస్య తలెత్తుతుందో లేదో! అలాంటి ఆనందం విషాదంగా ముగుస్తుంది."

"పిల్లి చెలగాటం ఎలుకకు ప్రాణ సంకటం."

"వరూథినికి తనకన్నాఒక మెట్టన్నాపైనుండేవాడు కావాలనుంది. అయితే వాడికి ఈమె ఒక మెట్టు కిందున్నా రాజీపడే మనస్తత్వం ఉండాలి."

"ఎత్తులో ఆమెకన్నానేను ఒక అంగుళం కురచ."

"ఆ అంగుళం ఆమెకు దేనికి అడ్డొస్తుంది గనుక?" విరగబడి నవ్వుతూ అన్నాడు జోగారావు.

"రాజీపడ వలసిన అవసరం ఆమెకు కనబడనప్పుడు సెంటీ మీటరు తక్కువైనా ఆమె లోపంగా భావించి తిరస్కరించవచ్చు," ఈ సారి కోదండం నవ్వుతూ అన్నాడు.

"నేను మీ తరపున మాట్లాడుతున్నా. మీరు ఆమెకు వకాల్తా పుచ్చుకున్నారు. మీకు ఆమె అప్పుడే బాగా కావలసిన మనిష అయ్యుండాలి ఆమె తిరస్కార భావంతో ఉన్నాసరే!"

"నాది డెవిల్స్ అడ్వొకేసీ అనుకుని క్షమించండి."

"నేనే సాహసించి, ఆమెను మీ తరఫున అడగనా? నా భార్య సహాయం కూడా తీసుకుంటా."

కోదండం నిస్చేష్టుడయ్యాడు.

"ఆమె నిరాకరిస్తే దాన్ని భరించడం కష్టం, అడగకుండా కార్యం సానుకూలపడే అవకాశం లేకపోయినా సరే."

"మీరు ఆ కార్యాన్ని సఫలీకృతం చేసుకో లేరు, మరొకరి జోక్యం పనికి రాదు, వైఫల్యాన్ని తట్టుకో లేరు! తమర్నిచూస్తుంటే నాకు తాగాలనుంది."

జోగా రావు సీసా కార్కును నోటితో లాగి అవతలికి ఊసే, రెండు గ్లాసుల్లో ద్రవాన్ని పోసి, "రెండోది తమ గురించీ," అన్నాడు.

"ఇంతవరకూ తాగలేదు. ఇదొక్కటే తక్కువా నాకు?"

"ఇంకేవేవి తక్కువో నాకు తెలియదు. ఇది తాగి తరించడానికి అర్హతలేమీ అక్కరలేదు. దేవదాసుగా మారి తాగుబోతవడం కన్నా మరో మార్గం లేదు మీకు."

"అంత బలీయమైన కోరికె, ఆశాభంగత్వం, వైరాగ్యం నాలో లేవు."

"మీరు మారరన్నమాట. ఉగ్గుగిన్నెడంత పోసాను. దాన్నిండా ఐసుముక్కలేయబోతున్నా. దాన్నితాగితే మీకు వ్రత భంగం కాదు. తాగేది వేరే రూపంలో బయటికి వచ్చేదే."

"నకు స్నేహం ఎలా కుదిరిందా అని ఆశ్చర్యపోతున్నారా?"

"పెళ్ళిళ్లే కాదు, స్నేహాలూ స్వర్గంలోనో నరకంలోనో ఏర్పరిచి ఉంటాయి."

కోదండం లేచిపోబోయాడు.

"నా పురిటి కూతురుని చూడరా? పొద్దున్నేఇద్దరం శ్రీకాకుళం వెళుతున్నాం. మా మామ అక్కడే చిన్నఉద్యోగం చేసుకుంటున్నారు. ఆరున్నరకల్లా బస్సు డిపోకు రాండి, సాయంత్రానికల్లా ఇక్కడికి తిరిగి మీరు ఒచ్చేయ వచ్చు. నేను అక్కడే ఉండిపోతా."

ఇద్దరూ ఆ ఊరు వెళ్లారు. వరూథిని దిగువ మధ్య తరగతి కుటుంబం పెద్దది. తండ్రిది చాలా చిన్నఉద్యోగం. పాత గ్రూపు ఫోటో చూపించి అందులో వరూథినిన్ గుర్తుపట్టమన్నఅగ్నిపరీక్ష పెట్టారు. ఉత్తీర్ణుడయ్యాడు. రాత్రి ఏడు గంటలకల్లా ఇంట్లో ఉన్నాడు.

కోదండాన్ని సముద్రపు ఒడ్డుకు విసిరేసింది ఆఫీసు. అక్కడ మూడేళ్లు గడపాలి. నిజానికి అది అజ్ఞాతవాసం లాంటిది. అతని మనస్తత్వానికి తగినదే. ఎంత చూస్తున్నాతనివి తీరని కాలువ, దాని అవతల కొండ, సముద్రపు గాలి, ప్రశాంతత, నోస్టాల్జియా రోగులు ఇష్టపడే వందల సంవత్సరాల నాటి విదేశీ భవనం.

మూడేళ్ళ కాలం అంతం కాబోతుండగా అతనితో పాటు ఒక రోజు పొద్దున్న వరూథిని బస్సు దిగింది. తప్పిపోయిన ఆత్మీయురాలిని కనుగొన్న అనుభూతితో పలకరించాలనిపించింది కానీ ఆమె అతన్ని చూసే ఎడముఖంగానూ, వేగంగానూ వెళ్ళిపోతోందని అతనికి రూఢీ అయ్యి ఆ ఆలోచనను విరమించుకున్నాడు. ఆమెకు సహకరించ దలచుకుని తన నడక వేగాన్ని తగ్గించుకున్నాడు. ఇక ఏమాత్రం పలకరించినా దాన్నిఆమె ఇబ్బందిగా భావిస్తుందని అర్థమయ్యింది. తాను కార్యాలయం నుంచీ ఒకటి రెండు నెలలో వెళ్లే వరకూ పలకరించే ప్రయత్నం చేయదలచ లేదు. ఆమె తన సీటుకు ఒక్కసారీ రాలేదు కష్టమో, నష్టమో ఆమెకు అతని వలన వాటిల్లినట్టు. తానంతట తాను వెళ్లి ఆమెను కలిసి, మాట్లాడాలనిపించ లేదు మనసు చివుక్కుమని. ఒక సారి మనసు ఊరుకోక గ్లాసుతో టీ పంపాడు. ఆమె తాగలేదు. కాఫీ మాత్రమే ఆమె తాగుతుందట. అది అక్కడ దొరకదు. ఆమె తనను అవమానపరిచినట్టు, ఏ క్రిమిగానో కీటకంగానో తనను జమ వేసినట్టు అనిపించింది. ఏదన్నాఅపరాధ భావము ఆమె నీలుక్కు పోయేలా చేసిందేమో.

అతను తిరిగి బదిలీ మీద ఇప్పుడున్న కార్యాలయాన్ని ఒదిలేయ వలసిన ఆఖరి రోజది. ఆమెకు కేటాయించిన గదిలో ఉండుంటుంది. వెళ్లిపోతున్నాఅని ఆమెకు మర్యాదపూర్వకంగా ఉంచెప్పాలిసిన అవసరం లేదు. నోస్టాల్జియా ఊరుకోనీయ లేదు. అవతలి వ్యక్తి చర్యకు ప్రతిచర్య లేక ప్రతీకార చర్య చేస్తూ పొతే ఆ వ్యవహారం స్పాగెట్టే ఫిలింలా మారుతుంది. హృదయం గాయపడి రక్తం కారినపుడల్లా అలా చేసిన వ్యక్తి రక్తం కళ్లజూడాలనుకోవడం అన్నివేళలా సాధ్యపడే విషయమూ కాదు. సమాధాన పడాలి ప్రతి దాన్నీదిగమింగుకుని. నిజానికి ఆమె తనకు నష్టం వాటిల్లే పని, గాయపరిచే పని కావాలని ఏమి చేసింది? తాను ఏదైనా ఆశించి, కావాలని అవతలి వ్యక్తి ఏమీ అపకారం చేయకపోయినా భంగ పడితే అది తన తద్దినం తాను పెట్టుకున్నట్టే. తప్పులను, అంతగా తప్పులు కానీ వాటినీ ఎవరికి వాళ్ళు వాళ్ళావిగా భావించగల సంస్కారం అలవరచుకుంటే లోకంలో కొంత ప్రశాంతత ఉంటుంది. మెట్లు దిగుతూ, ఆమెను కలవాలన్న అంతరాంతరాలలోని కోర్కెకు అనుగుణమైన తార్కిక ఆలోచన చేసానా అని అతన్ని అతను ప్రశ్నించుకున్నాడు.

ఆమె ఒక్కర్తే ఉంది. ఏటో చూస్తున్నామనిషి అడుగుల చప్పుడు వినబడంగానే, పనిలో నిమగ్నమయి ఉన్నట్టు తల దించి కాగితాలు చూస్తోంది. ఆమె ఎదురుగా న్యాయమూర్తి ముందు ముద్దాయిలా నిలబడ్డాడు. ఆమె కనురెప్పలు పక్షి రెక్కల్లా కొట్టుకున్నాయి, దేన్నివిదిలించుకోడానికో.

“చాలా కాలమైంది మనం కలుసుకుని.”

అవునన్నట్టో, కాదన్నట్టో తల ఊపింది. “నేను కలవడమనే శిక్ష ఆమెకు వేసినందుకు చికాకుపడుతుండవచ్చు,” అనుకున్నాడు.

ఏదో ఒకలాంటి శిక్ష ఆమెకు వేస్తున్నందుకు అతనికి ఆనందం కలుగక పోలేదు.

"జిప్సీలా తిరగటం ఈ ఉద్యోగంలో తప్పదు కదా," సంజాయిషీ ఇచ్చుకుంటున్నట్టు అనింది.

"కష్టమే," నిర్లక్ష్యంగా అన్నాడు.

"ఇందులోనూ కొంత థ్రిల్ లేక పోలేదు," అతని సానుభూతిని నిరాకరించదలచుకున్నట్టు అనింది.

"నిజమే," అన్నాడు.

ఆమె మెడలో నల్లపూసలు కనిపించాయి. ఆమెకు పెళ్లి అయ్యుంటుందన్నవిషయం రెండేళ్ల క్రితం ప్రేమ సమాజం రోడ్డులో వెళుతూ గ్రహించాడు. ఒక స్కూటర్ వెనుక కూర్చుని మేఘాలలో దూసుకుపోతున్నట్టు కనిపించింది. దాని మీద ముందున్న వ్యక్తి లావుగా, బలంగా ఉండి వాటికి న్యాయం చెయ్య దలచుకున్నట్టు. వెనుక కూర్చున్నామే గాలిలోకి ఎగిరి రోడ్డు పాలయ్యే అవకాశం ఉందన్న విషయం గమనించనట్టు నడుపుతున్నాడు. అది పొడవైన రోడ్డు. వెనుక నుంచీ ఆమె కోదండాన్ని చూసుండాలి. కనీసం అతన్ని దాటుతున్నపుడన్నా. ఆమె ముందుచూపు మాత్రమే గలిగున్నట్టు, నిమిషం సేపు ఆ రోడ్డులో క్రమంగా దూరమవుతున్నా ఒక్క సారీ తల తిప్పలేదు. "ఆమె చూడ లేదులే," అనుకున్నాడు.

కనీసం శుభలేఖన్నాపంపలేదు అనుకున్నాడు. ఈ రోజుల్లో ముఖ పరిచయం లేకపోయినా దాన్ని పంపే ఆనవాయితీ ఉంది కదా. పైగా వాళ్ళ కుటుంబంతో కూడా కొంచం పరిచయముందే. ఆమె పెళ్ళికి వచ్చినపుడు జోగారావు కోదండాన్నికలవలేదు. ఇలా వచ్చి, అలా వెళ్లిపోయాడేమో. వాళ్ళిద్దరినీ తన మిత్రులుగా భావించాడు కోదండం. వాళ్ళతో అతనికి గల స్నేహంలో లేక పరిచయంలో ప్రత్యేకతుంది. వాళ్ళ దృష్టిలో తాను అలా ఉండాలని ఏ లిఖిత నీతిశాస్త్రంలో ఉండుండక పోవచ్చు. అలిఖిత నీతి శాస్త్రాలూ, రాజ్యాంగాలూ కూడా ఉన్నాయి .

అతనికి ఆమె సన్నిధి నుంచీ వెళ్లిపోవాలని లేదు, అదే పెన్నిధి అన్నట్టు. కంటికి కనబడని అయస్కాంత శక్తి, మాయాజాలం తేలికగా ఒదలం అంటున్నాయి. ఆమె లోని శారీరక ఆకర్షణ సాధారణమైనదే. విచారం, ఆనందం, అబ్బురం ఉండే నోస్టాల్జియాకి తోబుట్టువు లాంటి అనుభూతి కోదండం మనసును వశం చేసుకుంది.

ఎవరన్నా వస్తారు, ఏకాంతంలో ఇతగాడితో మాట్లాడటం ఎందుకూ అన్న భావం ఆమెలో ఉందేమో! నా సన్నిధి ఆమెకు ఇబ్బందికరమైనదిగా తోస్తోంది. "వెళ్ళిరండి," అన్నాఅనవచ్చు.

"మీ అమ్మ గారిని తీసుకుని మా ఇంటికి రండి."

"తప్పకుండా!"

"పెళ్లి చేసుకోండి."

తన మేడలో తాళిబొట్టు లేకపోయినా తనకు ఇంకా పెళ్ళవలేదని ఎలా తెలిసిందో. అలా అంటే ఒక వేళ పెళ్ళయుంటే అయిపోయిందని ఎలాగూ చెబుతాడని ఆమెకు తెలుసు. ఆమె మీద మోజుతో పెళ్ళిని ఆలస్యం చేశాననుకుని గర్వపడిందా? తన వ్యామోహాన్నిగ్రహించ లేని మూర్ఖురాలు కాదు.

"అలాగే. పెళ్లనే లంపటం ఇప్పటినుంచే ఎందుకని తాత్సారం చేశా – ఇంకో కారణం ఏమీ లేదు."

అసంకల్పితంగా ముని వేళ్ళతో ఆమె నల్లపూసలను తాకింది. మనసును కట్టుంచిన భావాన్నితోలివేసి, స్వేచ్ఛగా నిలబడ్డాడు. ఆమె కుర్చీలో కూర్చునే ఉంది నిలబడ వలసిన అవసరం లేదు అన్నట్టు.

అయిదేళ్లుగా అణిగిమణిగి ఉన్న ఉక్రోషం నేను తాళ లేను అంటోంది. పరోక్షంగా కారణభూతమైన వ్యక్తిని పక్షి ఈకతో నన్నా కొట్టాలి. కానీ ఎలా? తోచినా అది పరిహాసాస్పదంగా, బాలుడి చర్యలా ఉంటుంది. ఉక్రోషం తీరనందుకు మరికొంత ఉక్రోషం.

"బడి రోజులలో ఎక్కడ నివసించే వాళ్ళు మీరు?"

"శరభయ్య గుడుల దగ్గిర. ఏం?"

ఆమె అతనికే ఏమీ బాకీ లేదు. కాఫీ తప్ప. కానీ మనిషీ మనిషికి గల సంబంధం బాకీ మీద మాత్రమే ఆధారపడి లేదు. దాంట్లో కించత్ వెచ్చదనాన్ని చొప్పించ గలిగితే ఎవరికీ నష్టం ఉండదు.

COMMENTS